

[Aage Fogh.]

halve størrelse, måske lidt mere, men det når i hvert fald ikke 10 ha i gennemsnit; altså Danmark er et udpræget storlandbrugsland i forhold til de lande, vi skal samarbejde med. Dertil kommer, at Danmark har arronderet sin jord og har bedre betingelser på disse områder, og endelig, så vidt jeg kan se af Romtraktatens § 38 med nærliggende paragraffer, som jeg har studeret ret nøje, er en af de ting, man vil, at tage hensyn til familielandbruget. Altså, dér skulle vi stå forholdsvis godt, og det haster ikke med at kaste vor jord ud til kapitalens interesser foreløbig. Tag det med ro, og lad os se os for, inden vi går videre ad den vej.

Jeg indrømmer, at en hel del af de gamle brug er for små, hvorfor vi skal være large med at give tilsagn om sammenlægning, men jorden skal ikke frigives i den forstand, at kapitalen skal råde over den, men i den forstand, at brug, der er for små, sammenlægges til større brug. Det tror jeg er den rette vej for vor jordpolitik i den kommende tid. Jeg tror også, det er nødvendigt at skaffe nogle penge, fordi vi må være klar over, at de af vore medborgere, der arbejder på de små brug, ikke har de store kapitaler, og de har ikke let ved at skaffe sig lån. Det havde Badenhoff, eller hvad han hed, meget lettere ved; det at skaffe sig 10 mill. kr. for sådan en herre synes at være en let sag, men hvis det er en husmand, der skal have et lån, synes det at være ganske overordentlig svært.

Jeg tror på, at man med fordel kunne sætte adskillige millioner, jeg tør også godt sige 100 mill. kr., ind på at forbedre produktionsapparatet i vore landbrug, og har vi ikke anden udvej, vil jeg gerne stille det rent konkrete forslag, at man låner 100 mill. kr. i udlandet til den rente, man nu kan få dem til — jeg tror, den vil ligge et sted mellem 4 og 5 pct. — og at man så sagde til vore landbrugere, fortrinsvis til de mindre, at de kan få lov til at låne de penge, men at staten ikke skal tabe derpå. De skal betale den rente, staten giver, og de skal have lov til at

udnytte pengene til udbedring af deres produktionsapparat og bygninger, selvfølgelig mod pant i de således udbyggede bygninger og produktionsapparater. Jeg tror, det vil være heldigt, og jeg tror ikke, Danmarks økonomiske stilling er så ringe, at vi ikke kan tillade os denne fornuftige foranstaltning.

Jeg skal ellers ikke tale meget om omsen, det gjorde jeg i foråret, men nu er der indhøstet visse erfaringer, som jeg har benyttet sommeren til at uddybe noget, og jeg har et par spørgsmål at stille den højtærede finansminister herom. Det var jo sådan, at der på mange områder skulle gives compensation. Jeg er altid yderst bange for en skattelov, som der skal gives compensation for. Det er helt tåbeligt at inklude sig på sådan noget. Det var derfor, vi skulle have holdt os fra det i foråret og holdt os til punktskatterne, afgifterne på brændevin, øl, tobak og benzin, dér skulle ingen compensation til. Men når man går ind på de ganske almindelige områder, melder compensationen sig, og jeg nævner som et af de grelleste tilfælde byggeområdet.

Jeg spørger den højtærede finansminister: er det virkelig rigtigt, at mellem $\frac{2}{3}$ og $\frac{3}{4}$ af det, byggebranchen opkræver i oms, skal tilbagebetales til bygherren? Jeg har grund til at tro dette. Hos vore forhandlere i Roskilde og andre steder har jeg set, at det er et kolossalt arbejde, der pålægges dem. De samme folk har sagt mig, at når alle disse varer nu er kommet ud og er blevet anbragt enten i landbrugsbyggeriet eller i boligbyggeriet, må man regne med, at mellem $\frac{2}{3}$ og $\frac{3}{4}$ af den betalte oms skal betales tilbage. En af dem, som efter mit skøn har haft udpræget mulighed for at vurdere det, sagde til mig: „Jeg omsætter 4 mill. kr., jeg opkræver 300.000 kr. i omsætningsskat. Når disse bygningsmaterialer er anbragt, skal tolderne betale 220.000-230.000 kr. tilbage“. Hvis det er rigtigt, højtærede finansminister, så er tiden inde til at tage spørgsmålet op til revision. Jeg henstiller derfor, at finansministeren svarer mig på dette spørgsmål, og hvis det ligger sådan, henstiller jeg videre,